

TÓTH HAJNAL

Fényképek és a hozzájuk tartozó belső monológok

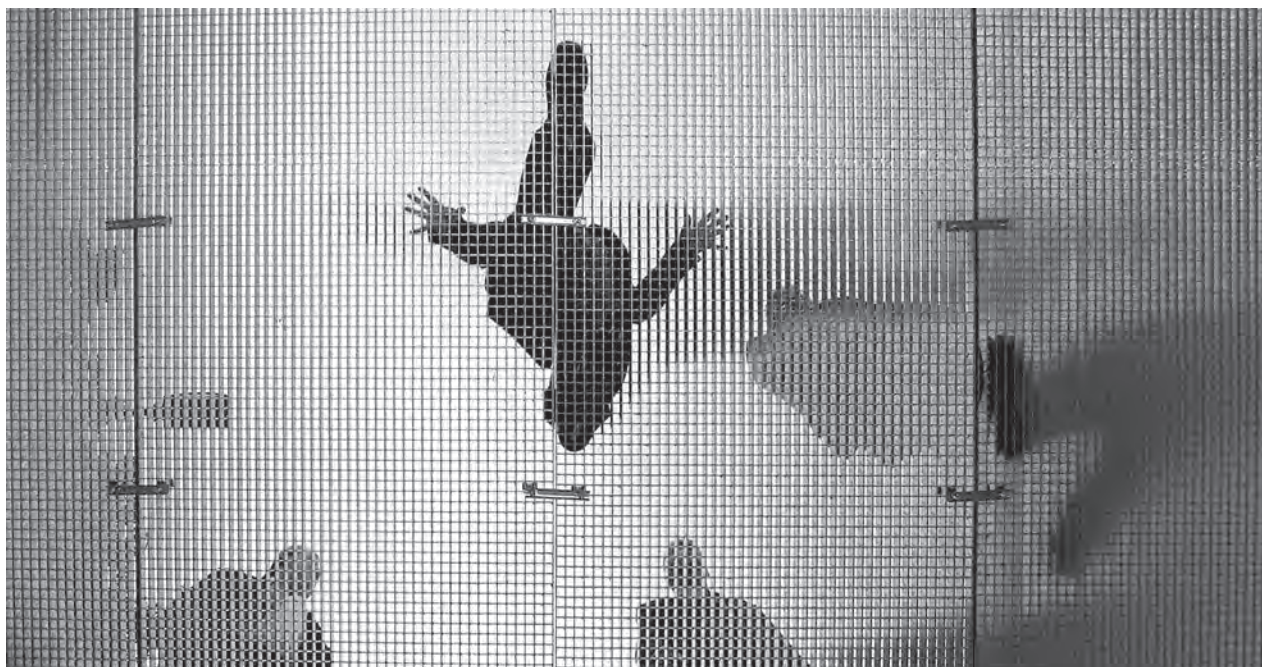
Oláh Tibor debreceni fotóművész kiállítása

Lélek-jelen-lét címmel nyílt kiállítás a nagyváradai Vár- és Városháza Múzeumban a Fotóművészeti Gyűjtemény kiállítótermeiben március 26-án Oláh Tibor debreceni fotóművész alkotásaiból. A vernisszázs után alkalmunk adódott beszélgetni a neves fényképésszel, a Magyar Távirati Iroda (MTI) munkatársával, a nagyváradai Euro Foto Art Egyesület tagjával.

Oláh Tibor közel ötven esztendő képeiből, az 1967–2017 között készített fotográfiáiból válogatott, e termékből áll össze a *Lélek-jelen-lét* című tárlat anyaga. Érdekességképpen megemlíthető: januárban a Debreceni Művelődési Központ megújult Belvárosi Galériájában lehetett megszemlélni a

fotóművész retrospektív kiállítását, mégpedig ugyanazon a helyszínen, ahol a legelső egyéni tárlata volt 1971-ben.

Amint az a nagyváradai vernisszázs elhangzott: Oláh Tibor korábban sokat foglalatzkodott fotótörténettel. Érdekeltek a vegyészet, a kép-előhívás technikai, rejtelmi, a technika fejlődése. Foglalkoztatják a digitális fotózásban rejlő végtelen lehetőségek. E tekintetben nem gátlásos,

használja a Photoshopot is, mindent a saját ízlésének, képzeleterejének megfelelően. Albert Einsteint idézve: „A logika eljuttat A-ból B-be. A képzelet eljuttat bárhová.” Oláh Tibor is vallja: a tudomány nem elegendő, viszont a szellem, a fantázia segítségével elkerülhetünk bárhová. És lényeges, hogy az ember mit vállal és mit teljesít.

*

„A fotográfiával együtt élünk. Ma már nincs olyan ember, aki valamilyen módon ne szembesülne vele. A postaládánkban minden reklámanyagban legalább két-három fotó látható” – kezdte mondandóját Oláh Tibor.

Hogy melyik volt az a pillanat, amikor megvallotta magának, hogy elragadta magával a fotózás iránti szenvedély? Tizenhat-tizenhét éves lehetett, amikor megtalált az egyik szekrényben egy család által elfelejtett régi tárgyat, egy Kodak Junior 620 fényképezőgépet. Úgymond a senki földjén lelt rá erre a kacatként heverő gépre. „Elkezdtem kipróbálni. Kiderült, hogy tudatlanul nyúlok hozzá. Utána kell járnom bizonyos dolgoknak, hogy élvezhető részeredmény kerüljön felszínre” – mesélte.

Az a régi fényképezőgép ma is megvan. Igaz, manapság már nem használja, a film beszerzése, laborálása stb. ma már tortúra lenne. Ám ereklyeként, emlékként őrzi a Kodak

Junior 620-at. (Egyébként a régi analóg filmjeit is digitalizálni kellett. Mostanság már nehéz jó vegyszerekhez jutni, ha valaki laborálni akar. De hát digitálisan végül is minden megoldható, jegyezte meg.)

„A technika önmagában nem boldogít. A kép nem annyit ér, mint amilyen technikával készült. Az bír jelentőséggel, hogy emögött milyen monológ van, amit magamban folytattam egy kép létrejöttkor. Mindig az utolsó lépést kell megtenni, és persze fontos az, hogy mi lesz ez a lépés. Így lehet építkezni, alkotói élményt megélni. Érdektelen a dolog, ha csupán pusztán technikáról van szó.”

Oláh Tibor Budapesten, a Magyar Fotóművészek Szövetségénél szerzett képzést, három plusz két évig tanult diplomázás előtt. Ám a fotóművészetből nem lehet megélni. Ezért aztán kapóra jött, amikor az MTI régiós munkatársat keresett. Ez pályát nyitott előtte. A hírügynökségi fotózást is meg kellett tanulnia. Egy öreg fotóstól hallotta: „Nem fényképezni nehéz, hanem odáig eljutni, hogy megnyomd a gombot.” Oláh Tibor

hozzáfűzte: a fotóriporternek tájékozottnak kell lennie. A látvány alapján exponált, és azután jöhetett a labortechnika. Egy fotós keskeny úton jár... Fotóriporter lett tehát, és máig végez terepmunkát, valamint témafeldolgozást.

Lett mostanában egy tanítványa is. Egy távolabbi ismerősének a fia, aki ellenállhatatlan kéréssel fordult hozzá, mert jól csillogott a szeme, mikor a fotográfiáról volt szó. A 21 éves fiatalember is a riporterség irányába óhajt indulni.

A *Lélek-jelen-lét* című retrospektív tárlatával kapcsolatban elmondta: mindegyik kép megoldandó, önként vállalt feladat, végigjárandó út. „A legnagyobb kritikusom én magam vagyok. Nem pátyolgatom a saját képeimet. Az alkotómunka során azt tapasztalja az ember, hogy csak saját magának tud megfelelni. Kell haladni egy irányba. Az ember nem kacsin-

gathat kifelé, nem másoknak kell megfelelnie. Az ember a saját útját kell járja, a saját játékszabályainak, paramétereinek megfelelően. Ez nem önzés, ez az ösvény járható. Amelyik fotóm elkészül, szeretem. De például otthon nem teszem ki a falra a fényképeimet. Ezzel a kiállítással megpróbálom megmutatni a törekvéseimet. Mindenik önálló kép, egyik sem következik a másikból. És ami még fontos: Szent László évében a várban kiállítani nagyon meghatározó számomra. Életem egyik legnagyobb élménye.”

*Akik repülnek, akik
maradnak*

Oláh Tibor egyébként sokszor járt már Váradon, hiszen jó barátságban van Tóth István fotóművésszel (AFIAP), az Euro Foto Art Egyesület és a Tavirózsa Fotóklub alapítójával, elnökével, ő maga is tagja az egyesületnek. Januárban a debreceni tárlatát, meg most a váradit is Tóth István nyitotta meg. Se szeri, se száma mindazon csoportos kiállításnak, amelyen Oláh Tibor is részt vett Váradon a fotóival. Ám ez az első egyéni tárlata (május 6-ig tekinthető meg) a Körös-parti városban.

És hogy mi a következő terv? Bár babonából nem szokott erről beszélni, most elárulta. „Három-négy napja dédelgetem egy sorozat ötletét. *Üzen a város* – ez lesz a címe. Bármely város lehet, persze Várad is. Graffitik, építmények, érdekességek, fény-árnyék játék, minden, amiről feltételezhetjük, hogy az emberek egymásnak így üzennek. Sok összetevője van ennek. A lényeg, hogy jó helyen keressem a lehetőségeket...

*

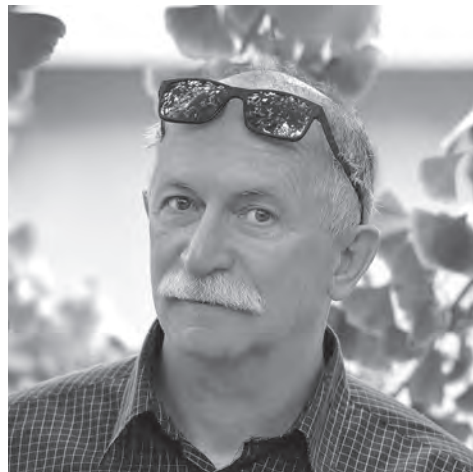
Beszélgetésünk végén odajött gratulálni Oláh Tibornak az egyik váradit fotográfus, Erbsz Tibor. Találón jellemezte a tárlatot, a debreceni fotóművész hol sejtelmes, hol misztikus alkotásait: „Intelligencia és elegancia.”

A megismerés útján

Oláh Tibor

Fotó: Juhász Katalin

OLÁH TIBOR 1950-ben született Debrecenben. Első egyéni kiállítása Debrecenben volt 1971-ben. A Magyar Fotóművészek Szövetsége 1981-ben tagjai sorába választotta, és akkor lett a Magyar Távirati Iroda alkalmazott fotóriportere is. Ugyanebben az évben lett tagja a Magyar Művészeti Alapnak. Alkotásaiból több tucat kiállítást rendeztek szülővárosában, Debrecenben, illetve Magyarország más városaiban. A *Hajdú-Bihar megye képeiben* című tárlatát 1991-ben Vorarlberg tartomány fővárosában, Bregenzben (Ausztria), a *Debrecen 300 éve szabad királyi város* című kiállítását 1993-ban New Brunswickban (USA), a *Debrecen új vonásai* című gyűjteményét pedig 2001-ben Lublinban (Lengyelország), illetve Jyväskylä városában (Finnország) láthatta a nagyközönség.

Több szakmai elismerésben részesült: 2001-ben Debrecen Kultúrájáért Díjjal tüntették ki, 2005-ben Az év fotóriportere, illetve Az év produkciója elismerésben részesítette a Magyar Távirati Iroda. Az MTI munkatársaként készített fotóanyagából válogatott kollekción vándorkiállítás formájában Debrecenben, Sepsiszentgyörgyön, Kolozsváron, Székelyudvarhelyen és Marosvásárhelyen mutatták be 2007–2010 között. Képeivel 1991 óta számos könyvet és albumot illusztráltak. Fotográfiáit 1981 óta az MTI archívumában őrzik. Alkotásai megtalálhatók a New Brunswick-i (Kanada) magyar közösségek magángyűjteményeiben, a Getty Images Stock Photo honlapon, illetve barátainak tulajdonában.